

ДІЛО

Видавничі Спілка „Діло”.

Львів, 21 марта 1917.

Від хвили проголошення акту з 4. падіння 1916 аж до вчерашнього дня польська сторона аж словом не натякнула про те, що вона на випадок відокремлення Галичини думав про полагодження українського питання; з боку польських політиків із шальг польської преси била тільки радість, що відокремлене Галичині віддається рішеною українського питання в Галичині виключно в польські руки.

Аж вчерашина „Gazeta Wieczorna“ принесла авістку, що представники польського котла мали запропонувати австрійському президентові міністрові заграванініх справ, що „Поляки на випадок відокремлення Галичини готові до можливо найдальших національних і політичних уступок в користь Україні, що не є їх наміром зменшити національний стан посідання Україні в Галичині і синяти їх національний розвиток“.

Правоночача сю авістку, польський днісман рівнозасвою висловив невдоволене, що така „примирима залоза польських політиків не викликала доси ніякого відгомону в українськім таборі“; що се невдоволене було висловлене доволі сильними словами, свідчать конфіската дального ходу сесії думки в польській днісмі.

Приявши, що донесене польського днісмана правдиве, „розгляньмо конкретний зміс і дійсну вартість польської заяві.

Фраза, що „Поляки на випадок відокремлення Галичини готові до найдальших національних і політичних уступок в користь Україні“, та що „не є їх наміром спиняти їх національний розвиток“, — не можна брати при такім розгляді в рапорту, бо в се фразі, які в таких випадках все говорить ся і які до нічого не зобовязують, словом, фрази без змісту, свого рода „konventionelle Lügen“, говорячи словами Макса Нордгауза.

Справді, в конфліктах між націями чи державами — котра сторона не каже, що вона в готова до „можливо найдальших“ уступок? Ходить тільки о се, які уступки вважає вона для себе „можливо найдальшими“! І котра сторона не каже, що вона „не має найменшого наміру спиняти розвиток“ противної сторони? Тільки — як вона розуміє мені того розвитку! З окрема Поляки все на словах були „готові до можливо найдальших уступок“ суперечка нас і не тільки „не маю наміру спиняти наш національний розвиток“, але ще хвалилися на весь світ, що власне їм і нікому тільки їм ми цілій національний розвиток завдаємо. Польські слова все були такі — медогочні. А яка була українська дійсність від польським політичним панованем у Галичині, — не потребує тут про се розписувати ся.

Відкинувшись вгадані фрази, оставай ся нам зазна, що Поляки „не мають наміру зменшити національний стан посідання Україні в Галичині“. Також ся заявя належить властиво до категорії „konventionelle Lügen“. Як ся виглядало би, як би Поляки проголосили, що першим актом

Виходить щоденник
крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 18., II. пів.
Кonto пошт. № 26.728.
Адреса тел. „Діло—Львів“.
Число телефону 261.
Рукописи
редакції не повертаю.

ПЕРЕДПЛАТА

місячно	270 К.
четвертично	8—
піврічно	16—
вікорічно	32—
у Львові (без доставки):	
місячно	240 К.
четвертично	7—
піврічно	14—
вікорічно	28—

За замову адреси
платити см 50 к.

Ціна отримання:

Стрічка п'ятітова, двомісяця
така 40, в пакетах 50, в
описках 90, в редакційній
часті 1 К. Після доставки
щомісяця 1 К.
Накройка стрічка 1 К.
Стільникові за пересилку
1 копійка.
Одна кримська копійка
у Львові 10 к.
за проміжок та 4.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

їх політика у відокремленій Галичині буде зменшена дотеперішнього стану посідання Україні! Але держімося конкретного змісту, який дає ся заява, приймимо, що Поляки справа! готові відокремленій Галичині санкціонувати наш дотеперішній національний стан посідання.

Пагамо: Стільки всого? Що ж се значить? Чи дотеперішній стан посідання українського народу в Галичині містить все, що треба народові до свободного національного розвитку? Се питання належить до тих, які містять у собі вже й відповідь. Замкнути національний розвиток українського народу в Галичині в межах дотеперішнього українського стану посідання, укропити сей стан і сказати: стільки і не більше, — значить власне покласти на шляху національного розвитку українського народу міцну таму, о яку розвивають ся вуса народу вийти на вільний простір.

Ось який відгомін — і тільки таїк — можуть викликати в українській громаді такі польські явища.

Зрештою справа починна бути і для Поляків ясна. Ті самі політики, які доказують, що й вайдалише будча автономія Польщі при задержанні російської державності не може вдоволити Поляків, — повинні зрозуміти, що відокремлене Галичині в тій цілі, щоби «робити з неї польської державні організації», не може вдоволити Українців. Кождий народ хоче жити своїм життям, а не животіти з ласки чужої державності в границях, визначеніх тою даскою!

Коли вийдемо з того реального факту, що Австро-Угорство народів, то український народ може «годитися» тільки на таке державно-правне положення в державі, яке дасть йому рівнорівність і рівноправність з іншими народами держави. Відокремлене Галичині в цілі зроблені з неї польського державного організму, підчинені нас польській державності в діаметрально протилежному такому положенню. Таке положення може нам дати тільки уконституоване української території в державно-правний організм того рода, в яких складається ся держава, отже в український коронний край.

Пересунення фронту на заході.

Німецька військова управа перевела на західний фронт пересунене бойкі лінії, яке обнадіїв значну область, а саме не тільки боєвий терен по обох берегах Аїкри, але й околицю Аїя Appa i над Еною. Ся воєнна операція основана на добре обдуманім і докладнім плані, якого цілю є вкінці усунути залежність воєнних дій від постійних, означених боєвих ліній. З приходу непорушності фронту перед по лиційної війни всяка воєнна тактика вимагає для оборони тільки віддергання на означених місцях, для офензиви тільки наступу в прямій лінії. Всі стратегічні можливості даноїкої війни тут відкладають. Коли отже німецька військова управа лінії пересуває боєві в лінії, то робить се тому, щоби покористувати ся всіма тактичними мірами, які єдині допустимі перед діївною війною. Умілість відступати і вигнати боєву лінію перед ударами противника, яку виявили війська осередині держав, буде безперечно прямі-

нена і на заході. Так пояснюють щіль і значні німецького відвороту на заході майор Морат.

Із зміною фронту неприятель втратить всі користі тих днів приготовані до офензиви, які переводив цілу зиму. Саме в позиційній боротьбі виявляється офензива основних приготовань. Першим і сущим услася Пі успіху є виничий огонь артилерії, а до того треба докладно розійтися про поодинокі становища неприятеля і їх обстанову, побудувати благо доріг для швидкого і беззасташного довою муніції, устанити відповідних місцях гармати, зокрема тяжку артилерію. З хвилю пересунення фронту вся та праця для успішності артилерійського гураганного огня стає безхочене. Усю артилерію треба переставити на нові становища, які вартий треба що вно обізнати, треба виконати конечні роботи здля забезпечення тяжких гармат та на нові подобти за правильний довід потрібно муніції. З сліду на все та переложити бойкої лінії є для Англії і Французів примусовим відложением обміркованих і означених речень. Се значит, що приготована противниками на найближчу будучість офензива буде мусіти відбути ся кілька або кілька разів тижня пізньої лінії і перед нових обставин, які можуть спричинити її неудачу. До того треба додати і те, що чим більше часу мине, тим пожажнішими наслідками відбеться на французькому фронті війни підводними човнами. Одноючи в такий спосіб німецький відворот у Франції треба його уважати висловом добре обдуманого пляну.

Незалежна Польща і автономія Галичини.

Статті проф. М. Грушевського з приходу лінії 4. падіння 1916.

Московська „Українська Жизнь“ принесла під поданою назвою статтю проф. Грушевського. Автор на вступі зазначує, що „українське громадянство не інакше як з повною симпатією глядає на здійснені здійснені змінами польського громадянства до відбудови своєї державності“. — однаке під умовою, що визволена Польща остане в етнографічних границях. „Щоби ті, — пише він, — що будують нову Польщу, сідомою й рішучо стереглися всіх проб трактувати як погані для польської державності народи, покрайджені історією, і приналежні до складу історичної Польщі“.

Відбудоване Польща в етнографічних границях було би пожаліє, і тоді й народи могли би без всіх застережень повітати виступ Польщі на міждержавній арені. Й бажати її успіху. „Але чи є для цього дані?“ — пише автор. Очевидно, що знаючи польсько-українські відносини і як історик і з особистою обсервацією сучасного життя в Галичині, він не може притягнути на се питання і тому вінчить:

„Над Західною Україною засівши важка хмара, і нова фаза, в яку вступає польське питання, вовсім не ворожить в найближчі будущості корисного полагодження національних відносин для народів, які є вузані з Поляками таємно спадшину до історичній Польщі.“

Америка буде нові воєнні кораблі.

ВАШИНГОН (ТБ). Вільсон вів департаментом маринарки видати 115 мільйонів доларів на прискорені будови воєнних кораблів.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ — НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! —

(Адреса: I. Romanzuk, Wien, Parliament.)

Українські народні стипендії.

Прага, 18. марта.

На початку марта с. р. оголошено в „Ділі“ і в „Українському Слові“ конкурс на шість стипендій по 200 К для учеників гімназій і школ реальних, а утворено ті стипендії із жертв, що відійшли на мій пожлик від ап. земляків патріотів, за що належить сім велика дяка.

На той конкурс вголосилося ся из мою радість 20 учеників, але наш Пражський комітет помочі для шкільної молодіжі спроміг ся поки що тілько на 10 стипендій. Після ухвалі комітету на засіданні дня 18 марта дісталі стипендії:

Стефанія Хахула, учениця IV. класи укр. гімн., курсів у Відні (з відзначенем), Михайло Селешко, ученик III. кл. укр. приватної гімназії в Долині (з відзначенем), член т. Відродження, Озін Берест, уч. VII. кл. філії у. к. акад. гімн. у Львові (з відзначенем), член т. Відродження, Андрій Голова, уч. IV. класи філії у. к. гімн. акад. у Львові (з відзначенем), член т. Відродження, Володимир Кирило Швагра, уч. I. класи у. к. гімн. акад. у Львові, член т. Відродження, Петро Федорів, уч. IV. кл. укр. прив. гімназії в Долині, член т. Відродження, Микола Дачук, уч. VIII. кл. у. к. гімназії в Долині, член т. Відродження, Роман Приходко, уч. I. класи акад. гімн. у Львові, не піднім, тому не може бути членом т. Відродження, Мирон Галущинський, уч. I. кл. укр. прив. гімназії в Долині, Ярослав Романовський, уч. II. кл. ц. к. державної гімназії в Празі, обіцяє вступити до т. Відродження.

Осталось ще 10 подань таких учеників, що заслужили дістати стипендію, але з уваги на вичерпані фонд для науки — на жаль — не може комітет єще тепер подати им поміч. Тому клічу до всіх великіх патріотів: „Нарід сам собі!“ Великі жертви крові і майна мусить всі народи складати під тую страшну хвилю, щоб не загинути в світі та обезпечити собі красну долю. Жертуваймо ж і ми та ратуймо що найкрасніший івіт народу нашого: нашу здібну і пропозитну молодіж. З того цвіту — дать Бог — виростуть не за довгий час плоди, ко трі нарід наш „збиратиме з піснями!“

Жертви на стипендії прошу прислати на мою адресу: Stichov, Fibichgasse 1268. Хто бажає, дістане чеки поштової шандони.

Д-р Ів. Пулій.

НОВИНКИ.

Львів, 21 марта 9/7.

— Дирекцію Українського Театру „Бесіда“ у Львові обніла п. Катерина Рубчакова. З фактом сим переходить керма нашого театру в руки найвизначнішої артистичної сили сього театру, людини, високо заслуженої його розвитку, надійної великою сценічним досвідом і артистичним смаком. Українська публіка зі спрвідінним вдоволенням привітає загальню люблену людину і поважану артистку на новій становищі і побажає найкрасніших успіхів новій управителі нашого театру.

— Недуга посла Василька. В дополненню по даної нам вістки пишуть нам з Відня: Дия

д-р МИКОЛА ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ФЕРДИНАД ЦЕПЕЛІН.

(† 7. марта 1917).

(Дальше.)

Вже зараз у перших роках по винаході бальонів були відомі всі ті принципи, на яких треба описти ся при будові кермованих бальонів. Такий бальон не може бути кулькою, але мусить мати форму подовгасту, на обох кінцях заострену, на вітрі човнові і кораблі; він мусить мати мотор і прилад, при допомозі якого мотор міг би посувати бальон вперед, а врешті мусить бути заохомлені властивості «ерми». Отже все були задачі, розв'язані теоретично, але до практичного їх переведення бракувало ще дуже багато. Богато спроб розвивалося ся о незерможні перепони; згадаємо тільки про винахід Жівара (1852 р.), який примилив до свого бальона паровий мотор, що важив 160 кг. і давав 3 кінські сили, і про бальон братів Тісалпіє (1883 р.), що до порошування ужили електромотору. Врешті 1884 р. французькі полковники Ренар і Кребс збудували перший досить практичний бальон до кермовання, званий „Ля Франс“, теж із електромотором. Але всі ті бальони були ще на стільки непрактичні, що мотори були за тяжкі в порівнянні до своєї відатності, отже не давали бальонам бажаної скорості. Найліпший був ще бальон „Ла

Франс“, що осягнув скороість $6\frac{1}{2}$ м. на секунду, т. є 20 км. у годині, і відбував лети довгі по кількасот метрів.

Але і се було що за мало; такий бальон міг бути добрий на показ, а що найвисше для спорту на майдані скажу, але практично вартої він не мав. Головну ролю грава тут ся незначна скороість, до якої можна було дійти при допомозі існуючих тоді моторів. Бо як таїкі бальони має летіти проти вітру і як він не матиме сили витворити скороість, більшу від скороїсті вітру, то він таїк буде залежний від вітру, бо буде віти назад, замість летіти вперед. Треба було отже ждати на винахід легкого, а сильного мотору. Вдало ся се зробити 1884 р. Даймлерові: від нього походить бензинові мотори, уживані ще сьогодні при автомобілях, бальонів і літаках. А хоч і як він геніальний, то таки є утопія! Й не дастся ся практично перевести, особливо ж конструкція бальона є за слаба, а що до скороїсті, то можна з гори скласти, що поза 5 м/сек воня не вийде, отже винахід Цепеліна не дорівнає навіть бальонові Ренара і Кребса. Особливо остро виступив проти Цепеліна відомий фізик і фізіолог, професор берлінського університету, Герман Гельгольц. Він доказував, що через великанське терте повітря на такій великій поверхні, яку має бальон, він мусів би стратити переважну частину своєї скороїсті. Супроти того заяву Цепеліна відкинено.

Серед таких обставин забирає ся власне Цепелін до «рації». Треба було бути дуже оптимістом, щоби при таких малих виглядах на успіхи таки мати якісні надії на добрий кінець. Треба було справді поіріти в правдивість своєї ідеї, щоби не віступати під ней наявіті тоді, коли всі нитки рвуться, і коли скіт стас проти тебе, коли в очах усіх — наявіті визначних учених і фаховців — стаєш смішним маніаком. А все ж таки Цепелін цих довгих 10 літ бореться із такими противен-

spondenz Wilhelm“ доносить: Уряд для поборування лихви предметами поживи у Відні перевіз в другім окрузі міста 389 домашніх ревізій, а того 190 з позитивним успіхом. Знайдено значні скількості муки, цукру, мармеладу, овочів, міль, свічок, шкір, які придержувано на те, щоби підбивати цини. Товари сконфіскувано і зваждено доходження.

ПОМЕРЛИ.

Степан Шинизрук, поручник 58 п. п. номер дня 6. с. м. на грудній недугу в Заведенні для грудних недуг Червоного Хреста в Закопані. Селянський син, ходив до української гімназії в Коломиї, завершував ся студіями і лекціями і вже тоді запав на грудну недугу. Непідлічений пішов на війну, яка й до решти підправила відпорність хорих легень та спричинила смерть. В. Й. п.

Українські обрядові пісні.

З приводу „Вечір обрядових пісень“.

Вечір обрядових пісень, який уладжує „Львівський Боян“ в п'ятницю дня 23. с. м., певно стрінеть ся у любителів народної музики з симпатичним приняттям як перший виступ давно вижиданих вечерів концертів, котрі належали би присвятити по черзі: обрядовим, зачесним, побутовим, історичним та козацько-жовінським народним українським пісням. Такі концерти помогли би нашій суспільності віднати ся в безмежній багатстві української словесності і во дійсній вартості і оцінити в точках погляду на сам зміст пісні, як і на красу та ріжкородність мельодій. Досить переглянути фортепіанову літературу останніх десятків літ — а знайдено призначене для нашої простонародної пісні з боку композиторів чужинці — Поляків, Росіян, Чехів, Німців і ін., які каристуючись нашими піснями, візласялими своїми думками, фантазіями, варіантами і т. п., бо серед творів своєї народної музики не могли знайти сего, що якраз перебралі від нас. Правда — се нам підхідляло, що слава рідної нашої пісні поширилась по світі: тими творами мілком справедливо, чавнили ся як рідні — але юні й виробили на жаль свою односторонністю (тужливість) ізвісті в нас самих цілком хибний погляд на вічну українську народну музику. В нашій уяві і переконанії вона ще відзначається як єю є типічною сентиментальністю „українською“ в задумчизні міновиковій тоні, що має її яко рідко відрізнятися від характеру пісень сусідніх народів. А до усталення цього погляду чимало причинили ся спопуляризовані вже цині немецькими піснями давніх наших композиторів в стилі Лівірського, Вербінського, Воробкевича — що якраз укладали свої тужливі пісні в народні дусі під смак австрійських Українців — одинак на зразках модної ще тоді „романтичної“ німецької музики. Тим самим удареними вони мимозітіваний і до нині всими нашими концептами в котрих програму входять в суміш чистонародні та штучні композиції.

стизмами, до яких приходить ще — напіфальніші для всіх винахідників фатум: брак відповідних фондів. Шоби усунути бедай ту перепону, звертається ся Цепелін 1894 р. до пруського міністерства війни за грошевою допомогою ѹ обіцює збудувати бальон, що матиме скороість 12 м. на секунду: до прослібів додає детальний план із усіми теоретичними поясненнями.

Якби то був вінс хто інший, а не генерал, а що важніше, не граф з відомим іменем і широкими конексіями, то певно всі ті папери були б опинили ся в коши. Але з ним нусіди числилися і Міністерство визначило комісію, зложену з найвизначнішими ученими і інженерами, для розгляду справи. Комісія однодушно заявила, що плян Цепеліна, хоч і як він геніальний, то таки є утопією! Й не дастся ся практично перевести, особливо ж конструкція бальона є за слаба, а що до скороїсті, то можна з гори скласти, що поза 5 м/сек воня не вийде, отже винахід Цепеліна не дорівнає навіть бальонові Ренара і Кребса. Особливо остро виступив проти Цепеліна відомий фізик і фізіолог, професор берлінського університету, Герман Гельгольц. Він доказував, що через великанське терте повітря на такій великій поверхні, яку має бальон, він мусів би стратити переважну частину своєї скороїсті. Супроти того заяву Цепеліна відкинено.

(Далі буде.)

ВИНА

Богослужебні
- природні -
- білі -
самороднери

просимо безпроволочно замавляти
— до весняного транспорту —
В посередницю

"НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" ЛЬВІВ.

Наша простонародна пісня може не стільки налагодити з усіх славянських красою мелодії, скільки власне богатством форми і музичної структури, та преріжною ритмікою і настроем. Тим саче ми богаті, тим перевиншуючи прочих Славян, бо не всі вони є в тім щастливім положені, щоби могли заповнити програму цілого ряду вечерів народної пісні так як ми. Тож тим більшим нашим обов'язком є до кладно прослідити цінності творів нашої устної словесності — а задачею згаданих вечерів буде би суперечити суперечність легким способом у сю свято пізнання скарбів нашої народної музики.

В програму вечера в сю п'ятницю увійдуть тільки обрядові пісні в тісній шін значенні цього слова, себто, що остають в круг святих Різдва, Йордану, Великодня та св. Івана і що часто сягають своїм змістом ще в поганську нашу давнину, у культі бога-сонця Діжбога та уособленіх сил природи. Видучені з програми про чи обрядові пісні (сбіжників, не сильні та похоронні) які як звязані більше з родинно-господарським життям уніти належало би в окрему цілість т.зв. азичевих п'єсень.

З колядок і щедрого відсвітані будуть головно ті, які цікава народна завдяки більш світському їх змістові, в оброблені Стеценка, що без нарушения народної будови колядок уміє врати їх в свою, але все таки під український лад пристрої агарно дібраних хорову гармонію. Цікаво буде різномеж почути, як постава ся п. В. Барвінський до зірки двох колядок на сопранове сольо в супроводі скрипки та фортепіану. З давніше виведених своїх сольових композицій замітний сей автор тим, що супроводові надає більше ілюстраційну закраску, а при тім веде його рівнотартно, коли не самостійно, побіч головного голосу. Тому можемо надіятись, що замість соля почусмо свого рода терцет.

В цілком інший світ вражін поведуть нас на сім вечері скочні веснянки гагілки. А саме "Гагілка" Ст. Людкевича — твр написаний на жіночий хор — відразу по мистецьки підчеркує дівоцтво та дрібність наших гагілок, причім автівне перемінені їх співані двома гуртками дівчат на селі скоплено хітро черговим опізніваним другого голосу (альт) в співаній головною мотиву. Немов відгомін поганських часів про биваються ся у тій композиції дікі акорди фортепіанової супроводи.

Характер та зміст веснянок змалюють та кож ярко вімкні з "Веснянок" М. Лисенка, який як збирач народних пісень зумів прислухатись збірному їх співанню по Україні та свою мистецькою рукою закласти їх як ненарушими жемчуги в своїй типічній гармонізації народних пісень. Ряд сіл весняних пісень закінчує вісна ширшим кругом "етнографічної картини" "Гагілки" Ф. Колесси, де по черзі розвиває альт красу сих обрядових пісень від веселого клича "Вже весна воскресла" аж до побідного "Іде, іде Зельман", замикаючи усе в заокруглену цілість вязанки.

Вкінці програму цього вечера доповнять купальні пісні — що правда не чисто народні, але бодай вложені на взір простонародніх і надержанім головного народного мотиву: "Купав ся Іван, та в воду упав". Буде се "Купальний хоровід" з опери "Купало" Н. Вахнянина, який мають нам чарівну картину сих давніх обходів палення купальних огнів під літнім ніч на Івана Купала. Так представляється програма заразом і моральна мета згаданого вечера. Коли долучити до цього й другу ціль, в якій узажується сей симпатичний концерт, а саме, що дохід призначено на воснину кухню для голодної дітви та на немічинку наших стрільців, то можна бути певним, що многим охочим не стане карт вступу, які розпродує "Союзний Базар".

Юліан Павликович.

„Важні роковини“.

Ми одержали таку заяву до поміщення: З приводу моєї статті, поміщеної в „Ділі“ від наг. „Важні роковини“ в нагоди 25 ліття Наук. Товариства ім. Шевченка не підписавши автори в „Українськім Слові“, відповідно до цього слів: „в 1895 р. вийшло чотири книжки (записки Товариства) під редакцією М. Грушевського“ не вважав уміснім ані одним словом згадати про організаційну працю проф. Михайла Грушевського, що протягом 18 літ поклав тривкі основи для наукової роботи в Товаристві“. „Се легковажене— пише автор далі— таке сумне, що прямо нерви ворушать ся“, і сі Його „зароруши“ заставляючи Його висипати на мою адресу цілу низку „крепких“ слів, аж до натяку, що— мовляв— „де опинило ся би богато людей“

з поміж тих, які від кількох літ заневажають особу і обезцінюють заслуги проф. Грушевського, якби він їх не вивів був у люди та злібі в руки не подав“.

Полишивши всі ті „слова крепкі“ на боць, позивую собі — не щоб переконати їх автора, бо його уваги диктувалася очевидна зла волі, тільки щоби схарактеризувати його напасність — пояснити ось що: В моїй статті я хотів звернути увагу на один важливий епізод в розвою цієї інституції, а саме на переміні її в наукове товариство, що довершила ся 13. березня, 1892 р. Тому, що переміні тягла ся поверх рік, мусів в доторкнуту ся і 1893 р. Поза та не був я дальше, бо се не належало до теми. І коли я згадав ще про дещо, то дещо загальні, кілько було потрібно для заокруглення теми. З цього також відходить, чому я „злегковажив і промовчав“ діяльність проф. М. Грушевського: він прийшов до Львова в осені 1894 р., а властива його діяльність в товаристві розпочала ся з хвилюю перебрання редакції „Записок“, що сталося 1895 р.

Признаю ся, що я ще сповинив один „злочин“, якого не зважав автор: Я „промовчав“ також І. Франка, який не менше як проф. М. Грушевський „мас імя не тільки на Україні, але і в Європі“ і також почав брати близьшу участь у виданнях товариства 1895 р. Хто знає мої близькі відносини до посіда за свій час цієї знайомості, той це не скаже, що я „злегковажив“ І. Франка як влюблені. Ціла причина лежить просто в тому, що із Франком, як із Грушевським не гралі в товаристві 1892—93 р. ніякої ролі, а в дальших роках я не спинювався підрібно.

По сім поясненю можу „крепкі слова“ і натяки про хліб остати спокійно без відповіді; вони тільки характеризують автора. Тай цілі Його записка характеризує його: тільки нечесна і злобна людина може скрізь бачити нечесність і злобу.

Володимир Гнатюк

Російська революція.

Росія пони-що революцію.

КОПЕНГАГЕН (Ткб). Дневник „Soliderkraaten“ пише у вступній статті: З телеграми Мелюкова до російських представників заграниці видно, що поки що Росія є ще республікою а не вел. князь Михайлів рігентом. Керенський увійшовши до правительства заявив, що оставив діяльну республіканцем Мовчанка Мелюкова що до війни і воєнних цілей вказує на те, що Керенський обстав діяльше при поглядах приложеніх в Думі в лютім. Тоді вони виступили проти утопійних цілей війни, виднігнені пан славістами та вказали, що воєнний настрій російського народу щораз то меншає. Керенського можна би приєднати для війни проти німецьких інвазійних війск, але без сумніву і він бажає собі швидкого мира. Російський посол в Стокгольмі відмінно пристав до нового правительства.

Полонене у Фінляндії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Шведські дневники доносять, що вчера прийшов до шведської гравниці перший поспішний поїзд з Росією. Про погані у Фінляндії приходять найріжніші вістки. В Гельсінфорсі мали убити близько 100 фінішів. Комісії Думи, які обіздували Фінляндію, стріляють ся всюди з ентузіастичними привітами. Всюди фінляндські оркестри грають фінляндський народний гімн і марсіянку. Коли фінляндські представники представили домагання Фінляндії, члени Думи відказали, що буде відшкодовано Фінляндії до Росії буде основане на свободі і приязні а не на глаті.

Власть в руках робітничої партії?

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Шведські дневники що раз виразніше уважають події в Петрограді побідою соціально демократичної мироївської партії.

„Svenska Dagbladet“ пише: Вольнодумні за намовою Англії підняли прапор революції, але власть взяла у своїх руках робітничі партії, яка вже давно бажала собі мира. Розвиток подій є для Англії розчаруванням.

Загальне число жертв.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times“ доносить з Петрограду, що загальне число ранених і убитих в Петрограді виносить 2500 людей.

Великі абори жовнірів і робітників.

РОТТЕРДАМ (Ткб). „Times“ пише з Петрограду: Комітет робітників і жовнірів відбув

великі збори в Таврійській палаті, в яких взяло участь загалом 1500 осіб. Проводив Чхеїде. Виявилось, що збори не вспілють погодити ділового порядку і тому рішено обмежити число відпоручників.

Становище флоту.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Урядовий комітет про дозершене серед флоту на Балтійському морі: Части флоту залишилися за головнокомандуючим флоту Непіним, а друга частина заявила, що не має довіри до него. Серед заворушень частин офіціїв убито або ранено. Процесоричне привітство ембасії своїми дахи відпоручниками, яким по дахах переговорах погодився ся спомутки моряків до того, що вони прилучилися до нового привітства. Серед флоту настав знову скрут. Серед заворушень з приводу нещастиального спущеного убито для 17. марта адмірала Непіна.

Новий командант Петрограду.

Пет. Агенція доносить, що іменовані на чальним командантом в Іск у військовій округі петроградським генералом поручником Корніловим призначається з рук прозоричного привітства.

„КНИГИ“ серіки, що зрошують землю, — се жерело мудрості“

(найдавніша літака)

A. ФРАНС: Боги належать хроні	2-
БОЛОДИМИР Б. Датчанин, осова	1-
В. Г. ВЕЛИЧЕВ: Свій флот, сітова посіті.	1-
Части І. І. Переклад Др. М. Лопинського	1-
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка	1-
Д-р А. КРІСТЕНАЕН, з філософії політики переклад Др. М. Лопинського	1-
Б. б. НОЛЬДЕ: Автономія України в історичного погляду. В перекладі І. переклад. М. Вільшина	—
RUSSICA" відведені в статті	1-
М. ГІНО: Проблема сучасної естетики. В франц. мові переклад. Др. Шулат.	1-
ЛІОНІД АНДРЕЄВ: Семеро покішених, переклад. Д-р В. Симончук	—
НАЦІЯ ХРИСТИАНСЬКА СУСПІЛЬНИЙ	—
Прошу пратогуте не 17. К. 40 сот. а також 2 Корон (5м), а вишлюте їх відчлен. книжки.	—
Замовлені книжки за попереднім надісланим проши зазначають того самого дня, та в проміжку від 1 до 10 днів.	—
Feldt. 80 сот. — Feldt. 150 (загалом погоджено каштук / К.). — Поздоровлені діяльності можна залагати з 50%, опустити, тоді просимо на підлогу зазначені діяльності 20% на поручену 60%.	—

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве видавництво“
Львів, ул. Віляхарська 18, II п.

На Волинські школи.

Пяткова система“.

На необхідну потребу, удержану 25 українських шкіл на Волині, які супроти естакад підійшли тим діяльності є важливіші для української справи, конечні як наскоріші і наявільніші жертви.

Скоропис Іолтуховський, Барлін 100 К. (сто): панів радника двору Олександра Барлінського, президента дра Кости Левицького, директора дра Степана Федика і Маріяна Меленевського.— о. Іван Щурівський І, Стінава низка 10 К. (Діло). — Олександра і Олександра Сарафай в Клоніяз 10 К. Стефа Маріїніну в Яворіві, Тосю Волошківну, учн. в Молошковичах, Стефана Британа, богосл. в Яворіві, Славія Кrushельницького, Ендр. 445. — Анна Балакініна, учн. в Новосілках 5 К: п. Дмитра Балакіна в Білій, п. Тичин, д-ра Михайла Балакіна, п. к. проф. в акад. гімназії у Львові, п. Івана Літніського, директора в Кракові, панну Марійку Карамбурову, учн. в Шкілі. — Микола Юріг, Любачів 5 К: о. А. Савчина, пароха в Личу, А. Стронську, учн. в Дахніві, Івана Столяра, кад. асп. 30 п. в., Стефана Шалинського, війск. авідтора в Радехові. — Евгенія Лаврівська, Любачів 5 К: о. М. Мохрівського в Радимні, о. Зенона Каленюка в Жужелю. Романа Трембіцького, учн. в Любачеві, Теодору Луцікову, учн. в Коровині лісовій, Олена Бережницька Перемишль 5 К: Варфоломій Лужницького Львів, Юлія Рудницького Львів, К. Івана Левицького Віденського. — Семен Василік хорунж. вег. п. п. 287 б К: А. Баславського ветер. п. п. 287, Р. Кузьмича ветер. п. п. 63,	—
--	---

М. Клюку хорунж. вет. п. п. 423, А. Короля поручн. п. п. 254, Евг. Суховерського ветер. Краків. — Теодора Негребецька Береги 5 К.: Стефанію Мотюківну в Гроцькій п. Волкова, Ірену Негребецьку Перемишль, Володимир Негребецький Львів, Василя Склярського Львів і д-ра Семена Шевчука на довільну квиту. — Наталка Пацановська з Закопаного 10 К (Дч.): Олімпію Степкевич з Голоска великої, Геню Савицьку з Долини, Стефу Савицьку з Львова, Анастасія Борисевича з Перемишля! Володка Пацановського від Селиськ коло Перешиль. — Емілія Войтовичева в Чорно ріках 5 К (Дч.): Александру Слонську в Михалевичах, о. Юлія Слонського полевого курата в Перешиль, Стефанію Жукову в Заваді, о. Петра Войтовича в Грушові, о. Александра Трешневського в Ялині. — Десетник УСС. Луцький Микола 5 К: п. Тєщю Туменину учительку в Горожані великої, Рубру Михайла управителя школи в Горожані великої, вістуйні УСС. Батюка Антона, Симона Степана і Ласовського Володимира. — Родина і власників Стрий б. К: Катрю Винницьку учит. в Нежукові, Людку Кульчицьку учительку в Канівостах, Ольгу Іванович і Ану Манастерську учительки в Голуботові. — Ір. Лежогубська Віденськ 5 К: Юлю Лужинську Львів, Лельку Туркевич Львів, Орисю Гавришківі Стрий, Славку Дороша Е. Fr. I. R. 55 Bielz, Ярослава Навчук Віденськ. — Хорунжий 9. п. пік. Василь Мороз 10 К: панну Мелясю Колодничу гімн. уч. від Стрия, Марусю Левицьку гімн. уч. від Львова, ніврчника Володимира Колодничу (Н О) німецька полівна пошта 710, хорунжого Михайла Процьова і підхорунжого дра Мельницького оба пош. почт. 431. — Льонію Коронович Куткір 5 К: Стефанію Куткір почмайстр. в Куткірі, Осипа Конищевича судню в Золочеві, Ос Тарнавського учит. в Золочеві, Петра Бойчука учит. у Львові, Ос. Моравецького учит. в Соколові.

СПОВІСТКИ.

Четвер 22. марта 1917.

Нині греко-кат.: 40 мучеників в С. — римо-кат.: Октавіана.

Зактру: греко-кат.: Кондрата муч. римо-кат.: Вікторія.

Український Народний Театр Т-ва "Бесіда" у Львові. Салі Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дні 24. марта с. р. "Палинода", комедія на 4 дії Карпенка Караго.

В неділю дні 25. марта с. р. "Батькова казка" драма на 5 дії Карпенка Караго.

Білети раніше набути можна в "Народній Торговілі", в день представлення при касі від год. 5. п. н. Початок о год. 7. вечіром. 1-2

ВОЕННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 21. марта 1917.

На північ з трьох боєвих фронтів не було важливих подій.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гафер.

з НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 21. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

При доши і сітковиці боєва діяльність була мала. Між Аппа і Б-тенкур, на північний схід від Амі на північ від Сасон наші забезпечуючі відділи примусили до відвороту мішані непріятельські відділи і вдавали їм втрати. На правій березі Мози не вдалися після рано дів наступу Французів коли ліса Фос.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Бої на поля підієд становищами, без більшого значення.

Македонський Фронт: Коло Ніжополя, Трнова і Ращані (на захід і на північ від Монастира) спонсували місцини там відкрити огнем частини наступу Французів. Приступом здобули місцини гори на північний схід від Трнова і коло Снегова, які недавно опинилися були в руках непріятеля. Далі опустився непріятельська область між тими горами. Нічні проби непріятеля відіскати втрачений терен не повелися.

В луку Чезни огонь наших гармат запалив і скинув непріятельський привязаний бальон.

Перший квадирмайстер тен. Людендорф.

НАДІСЛАНЕ.

Інститут ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНИЙ Н. Файнтух, 3, м. я 4-11, американсько-спеціальність отворений, п'ять місяців ін звичайно. Зуби без підвищення, без болю і вимінення коріння. Ціни уміровані!

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Андрій Озарін учитель звільнив подати свою адресу Карелін Стасіоні учит. в Корчми п. п. Корчів коло Угнієва.

190 3-4

Димитро Михальчук, пошукував своїх рідній: Йосифа і Ану Михальчук разом з дітьми Марію і Іваном в Шишковецькому пів. Городенка. Хто знає більше, де обертаються ці відомі, звільнив ласкаво аглосисти кур. гр. в Понергомі п. п. Комарно — пів. Рудка.

191 1-3

ОГОЛОШЕНЯ.

Глядаю учителя або учительни до науки хлопця з II. кл. г. м. укр. Гданські в III. кл. Імі. укр. Ульяна Ульянова, о. Михайлів Осада, Ветхів, п. Калінівка коло Тисої.

195 1-3

Товариство взаємних обезпечень "Дністер" прийме сей час одну бюрову сину, обізнану з та-булярними справами.

Належите удокументоване подане надеж-хтити влогти до Дирекції Товариства у Львові, вул. Руська ч. 20.

1-2

ТАРАС ФРАНКО.

Веселі вірші:

Старе вино в новій місі. На крилах гумору. З чужої левади. (Люксусове вид. з ілюстраціями).

Кожда книжочка по 60 сот.

Часть доходу на "Рідину школу".

192 2-4

ПРЕКРАСНІ ПЛАЩЕНИЦІ

після нових і давніших взорів на полотні і на атласі, по ціні від 180—500 К. мас на складі

"ДОСТАВА"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

І в ПЕРЕМИШЛІ, Ринок 23.

191 2-3

-ЖУРНАЛ-
- КРОІ -
- ВЕСНИЯНІ, ЛІТНІ

постійно на складі в фірми

Р. ЛІНДА

Львів, вул. Чарнецького 3

193

Стару адресу

при зміні
на нову конче
подавайте.

Адміністрація

"Діла".

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

з ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшко ч. 2.

Принципи і засади щадніці вкладають засади по земельних угодах. Вклади опорцентовані за 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дні засновання аж до послідного дня перед днем відображення.

ІКЛАДКИ в "Руській Щадніці" можна зробити особисто в касі товариства, поштовими пересилками, гравесами поштовими, чеками поштовими (ШАДНІЦІ), чеками Ділових Щадніць чи жадання безплатно доставити, і відповідно банку австро-угорського «рахунку „Руської Щадніці».

Уклади поєднані зі згодаючими платами на річні амортизаційні ратами на остаток від 10—15 після вибіру поєднаного; б) на ліквідації ефекту, які складають всіх. Справа поєднані коли доживається відмінної скорості.

Последнічність у введенню поєднання в Гал. Воєнній Заведенні кредитом в Кракові.

Всіх інформацій і зручні уклади щадніці в "Руській Щадніці" вул. Косцюшко, Народна 14, після подання більшістю згодами уряду.

Після 14. утваря "Руській Щадніці", відповідно згодають зі згодаючими публічними спілками, фундаціями і т. д. капіталі, які отримають "Руську Щадніцю" публічну обезпечку.

III. 24 7

ЦІЛІЙ СВІТ ПЕРЕЙДЕШ

як уміш по німецьким говорить.
З книжки, яку видало Товариство "Просвіта" п. з.

ПІДРУЧНИК ДО НАУКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ,
можна легко учити ся
говорити по німецькі.

Підручник сей надас ся так для почат-
куючих як і для тих, що вже учили ся
або вже уміють де що по німецькі або
хочуть учити других. У підручнику по-
дано самі практичні лекції, так що ви-
чінши їх можна вже порозумівати ся
з Німцями у най-онечінших справах.
В лекціях говорить ся про такі рин-
сільське обійтє, рідкя село, місто, бар-
ви, сільська хата, Мешкане в місті, на
торпі (про мясо, ярини, земледілі),
господарські будинки і річи, ізду возом,
ізду залізницею, закупна в складі, то
стіна, ведене господарки, (амма, весла,
літо, осінь), побут у Відні, між ремісни-
ками, при війску і т. п. Книжка обіймає
239 сторін друку. Подані відмінні грама-
тики і до кождої лекції словарєш.

Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош.,
а оправлений в полотно з лінією
6 К 50 сот. На початку пересилку треба
додути 65 сот.

Висилає тільки за готовість:

Канцелярія Товариства "Просвіта"
Львів, ринок ч. 10.

V. C

7-7

УКРАЇНСЬКА ІДРЧИНЯ — Львів, вул. Греда-
їків 8. І пош. — також сучасні по укр-
кою відомі.

5-7

"ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (алеяцій дім)

Телефон ч. 783. — Конто Почт. Індії ч. 23261.

Жирое конто в Австро-Угорській Вінні

приймає до обезпечення від огню будин-
ки, хати і господарські, движимості, ме-
блі, одежду і близину, збіже в снопах і
верни, худобу і т. п.Кождий Українець повинен засекуру-
вати ся від огню, щоби на случай по-
жежі не понести втрати, бо достаток с-
дини, то добробут цілого народу.КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВІНЕН
АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВА-
РИСТВІ ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

"Дністер".

Нема жодного іншого українського
Товариства асекураційного від огню, —
тільки один

"Дністер".

"Дністер" рахує найдешевіші о-
плати за обезпечення селянських бу-
динків.

"Дністер" звертає кождорічний
чистий високий своїм членам.

"Дністер" оцінює та виплату
шкоди по огні скоро і самісно, а на
членів оцінкової комісії запрошує все
двох господарів.

"Дністер" дас підлоги україн-
ським школам і бурсам, де вихо-
вують ся селянські діти.

Люди засекуровані в "Дністру" мо-
жуть дістати позичку у всіх великих
банках і в Товаристві взаємного кредиту
"Дністру".

Відомі фонди "Дністра" виносять з
кінцем 1916 року 8,613 829 — крона.

В "Дністру" можна обезпечати від
крадіння з візом движимості всіхого
рода, а Товариство кредитує готовік
чинні папери і векслі за дешевою опла-
тою премії.

Адреса "Дністра": Товариство взає-
мних обезпечені "Дністер" у Львові, ул.
Руська ч. 20. — Адреса для телеграм:
"Дністер" — Львів. — Канцелярія Товари-
ства отворені що дні від 8—2 перед пол.

З друкарії "Діла" Львів, Ринок ч. 10.